Na nowo oprawiono w r. 1936.

Starzeński — Przeradzki.
Faber — Koch —
— — 33½. Wolański z Matuszewiczami.
Giedroyć Wolański, Matuszewicz.
Wolański — Giedroyć.
6. Wirmser. Stefani — Bankoffer
7. Modrzewski, Stefani. Janowicze. Korsakowska.
8. Bankoffer — Wirmser —
9. Wirzer — Bankoffer
~~10. Borzstowski Kaz.~~ zob. 14633. III. t. IV. nr. 17.
11. Bankoffer — Wirmzer,
12. Białopiotrowicz — Brygidki.
13. Stolecki — Gnatowski.
14. Kościół Brzeski — ~~Jez.~~ Tegobowski. Wygranowska.
15. Brygidki.
16. Przezdziecki — Weresmyński — Chrapowicki. Skirien
17. Romer. — Bernardynki — Krzywobłocki.
18. Ogiński. Manwszy.
19. Borch — Plater —
20. Dulicz —
21. Sawiński — Wołodkowicz.
22. Swidowicz.
23. Liebe. Herman
24. Ekonomia Grodzieńska —
25. Poźniak — Wołodkowicz. Marcinowski.
26. Starostwo Haieńskie,
27. Augustów — Ekon. Grodzieńska — Dankiewicz.
Karlewicz.
28. Tołoczko — Kamieński.
29. Szaniawski.
30. Bazanowski —,
31 — — Ośmiałowski.
32. Ciesnowski — Piorowski — Kalinowski.
33. Sylwestrowicz —
34. Domiński. — Gören, — Grabowski.
35. Grabowski
36 Trinatis — Bookman.
37. Grodno —

9 flor.

OBIASNIENIE INTERESSU

Miasta Seymowego J. K. Mci Grodna

Ze wszystkiemi

Juryzdyk, Pałacow, Kamienic, Dworow, Domow i placow tak zabudowanych, iako też pustych, w Mieście Grodnie będących Possessorami i Dziedzicami w Pozwach i Aktoratach wyrażonymi.

§ §.

W ogulnym tey Sprawy obiekcie, troiaka iest Miasta Grodna do zapozwanych pretensya.

Pierwsza. O zaległe terragia, i dalsze mieyskie ciężary z wielu Placow od czasow naydawnieyszych, a to przez oderwanie nieprawne tychże Placow od Juryzdykcyi Mieyskiey, Zatym o exolucyą zaległości wszelkiey, i o zwrot takowych Placow pod Prawa i Juryzdykcyą Mieyską. I ta proźba wspierać się będzie na dowodach natury mieyskiey tychże Placow.

Druga. O oddanie całkiem tych Placow Aktorstwu Miasta, ktore bez żadnego Prawa są posiadane.

Trzecia. O przysądzenie Miastu wszystkich pustych Placow pod czyimkolwiek Dziedzictwem będących, a to na fundamencie Konstytucyi 1764. Konwokacyiney.

Te wszakże ogulne pretensye Miasta, do kogokolwiek w szczegulności przez Sprawę tym bliżey będą stosowane, odbierze Sąd N. wczesną wiadomość.

Z uwag następnych.

Wszystkie w mieście Grodnie place żadną prawną libertacyą nie zaięte, iak są koniecznie natury Mieyskiey, tak też nieomylnie są funduszem pewnych publicznych Miasta dochodow, i użytkow, *ktore z tych idą zrzodeł.*

Kto iest Aktorem, i Dziedzicem placu mieyskiego, ten wszystkie mieyskie ciężary dzwigać wespoł z Mieszczanami iest obowiązany, i z takowey mieyskiey possessyi swoiey do Juryzdykcyi Mieyskiey ma należeć we wszystkim, co się tyczy gruntu, lub placu takowego. Tak dysponuią Przywileie Miastu Grodnowi nadane, ustawy Seymowe, i Dekret oczewisty Assessorski mianowicie

1496. Roku Przywiley lokacyiny od N. Krola Alexandra.
1506. — Przywiley Krola Zygmunta I.
1540. — Przywiley N. Krolowy Bony.
1541. d. 25. Lipca Przywiley teyże Krolowy.

A 1551.

1551. d. 18. 8bra Uchwały Seymu Wileń: Artykuł *12sty.*
1553. — Przywiley Zygmunta Augusta.
1563. d. 19. Junij Ustawy Seymu Wileń: Artykuł *12sty.*
1676. — Przywiley Krola Stefana.
1628. d. 20. Mar: Przywiley Krola Zygmunta III.
1635. d. 11. Junij Przywiley Krola Władysława.
1775. d. 15. Febr: Dekret oczewisty Assessorski wszystkie te Przywileie approbuiący.

Kto nie będąc Aktorem Mieyskich placow, possyduie one, ten zwrocić ie obowiązany do publiczney Miasta własności. Taka iest ordynacya Przywileiow.

1718. d. 26. 9bra. Krola Augusta II.
1744 d. 22. 9bra Augusta III.

Do tego, takową powyższych Przywileiow Ordynacyą utwierdził we wszystkim wspomniony powyżey Dekret oczewisty Assessorski 1775. Roku zapadły.

Naostatek. Kto będąc Dziedzicem placow Mieyskich zostawia one pustkami a ztąd Miasto nietylko ponosi szkodę, ale też ozdoby iego iakieżkolwiek rozwalinami zarzucane bywaią; ten takowe place na powszechny Miasta użytek tracić powinien na zawsze; tak dysponuie Konstytucya 1764. R. Konwokacyina pod tytułem *Warunek Miast w W. X. L.*

Na tych głownych fundamentach całą Sprawę swoię, z pozwanymi opieraiąc Miasto Grodno, z Kim? i o iakie place? dziś przychodzi do Sądu, opowiada następnemi Kathegoryami.

Kathegorya 1wsza. z J. OO. XX. Massalskiemi, i przypozwaną J. O. Xężną de Ligne

1mo. Co do Placow na Ulicy Wileńskiey.

Te Place między Kościołem S. Ducha, a między domem JP. Kozierowskiego Juryzdyką teraz, J. OO. Xiążąt Massalskich zaięte, że z początkowego zasiedlenia Miasta Grodna były zawsze natury Mieyskiey, dowodzi to Przed-Uniowa Woyny i Dybowskiego Rewizya.

Ten bowiem Akt Rewizorski w Roku 1560. dattny opisuiąc wszystkie w Mieście Grodnie Place, ktore z nich Prawu, i ciężarom mieyskim nie były poddane, albo z pod tego oboyga szczegulnemi Akt tenże Rewizorski uprzedzaiącecemi libertacyami wyięte zostały, te wyłączył wyraźnie pisząc przy każdym z nich, *wolny* albo *Ziemiański.*

Nie ma w takowym Akcie Rewizorskim ani szczegulney, ani ogulney o tych placach wzmianki, iżby one od Prawa, i ciężarow mieyskich były wolne, owszem taż Rewizya zostawiła takowe Place pod Aktorsrwem, i possessyą Stanu Mieyskiego.

1560. R. Akt Rewizyi Woyny, i Dybowskiego widzieć, a w nim czytać opisanie placow w tey połaci wszystkich mieyskiemi pomienionych, i na nich osiadłość Osob Mieyskich. —

Nie

Nie zaszło następnie żadne Prawo wyimuiące takowe Place z pod natury mieyskiey, co byłoby iedną tym skutecznieyszą obroną J. OO. Xiążętom przeciwko tak uroczytemu Przed-Uniowey Rewizyi dowodowi.

A tak pośledmieysza Rewizya X. Otrembusza Kanonika Warszawskiego, i Bojema Dworzanina, w Roku 1680. sporządzona lubo została na possessyi tych Placow w ieden wtenczas spłyconych Isaykowskiego, nie opisała go iednak bydź wolnym, lecz mieyskim, a co naywiększa; w tey pozycyi od placu Szpitalnego na ktorym teraz stoi Kościoł S. Ducha, aż do końca tey połaci żadnego wolnego placu nie wzmienia, lecz, wszystkie mieyskiemi opisuie.

1680. Roku Widzieć to dzieło Rewizorskie, —

2do. *Co do Placow na Ulicy Kałucińskiey.*

W tey Ulicy posiadaią Xiążęta Jchmć Place. ieden między placami Xiążąt Jchmciow Radziwiłłow, a Placem Zyda Mendla Mowszowicza przy Dworku pierwey Dominikańskim, a R. 1775. Miastu przysądzonym; Drugi zaś Plac tylny, do pierwszego placu tyłem, a do Ulicy Złotarskiey czołem wychodzącey;

I takowe Place że od naydawnieyszych czasow są natury mieyskiey, dowodzi to naypierwey Rewizya powyżey w dacie swoiey wspomniona, ktorą pod tytułem *Ulica Kałucińska* czytać, a która w tym mieyscu placu żadnego za wolny nie podaie, zkąd naturę mieyską tych Placow okazuie.

A tym więcey ieszcze dowodu i przekonania o mieyskiey w tym położenin Placow naturze, że one daleko poźniey od Rewizyi Dybowskiego bo blisko przed Rokiem 1670. w ieden spłycone, pod iednym były Aktorstwem Mieszczan Celow, a potym Drozdzow ktore przechodząc z Aktorstwa imienia iednego do drugiego, przechodziły zawsze z obowiązkiem ulegania Prawu, i ciężarom mieyskim, iako mieyskie. Daie o tym świadectwo Prawo w Xięgach Mieyskich znayduiące się.

1670. d. 14. Xbra dattne od Jerzego Brata, i Barbary Siostry, Celow Janowi i Maryannie Drozdzom na też place wydane wieczysto przedażne.

Wszakże i Roku 1680. takowe place pod iednym w tenczas Aktorstwem będące Inwentarzem Rewizorskim Są opisane, i pomienione mieyskiemi a nawet pod possessyą Mieszczan w tych słowach. *Plac P. Drozdy wpoł zabudowany.* ponim, *Plac OO. Dominikanow.*

1680. Inwentarz Rewizorski — titulo *Ulica Kałucińska* na karcie czytać —

3tio. *Co do Placow na Ulicy Złotarskiey.*

W tym położeniu, to iest, od Ulicy Złotarskiey po Ulicę Skalimanowską między placem Sukcessorow zeszłego Tyzenhauza Podsk: N. Lit: a między placami po Wroblewskich, Juryzdyczanami osadzone place w Possessyi teraźnieyszey

Xiążąt Jchmciow zostaiące, także od Natury, i Praw mieyskich niczym nie są wyięte.

Jakoż Rewizorowie Woyna i Dybowski opisali samych Mieszczan Sadziby, i ogrody, ktorych widzieć pod dwoiakim tytułem —

Raz na karcie 10. *Ulica ktora idzie mimo Dom Jana Choynowskiego do Wody druga strona tey Ulicy.*

Drugi raz na karcie 17. titulo *Ulica Złotarska.*

1560. Widzieć Rewizyą Woyny i Dybowskiego,

Kombinuiąc tedy teraźnieyszą tych placow pozycyą że one leżąc czołem na Ulicę Złotarską, wychodzą końcami na Ulicę Skalimanowską, gdy w tey Ulice pomienione dzielącey połaci niema żadnego placu opisanego wolnym, więc te place pod possessyą Xiążąt w teyże połaci sytuowane nie są niczym zpod natury, i Prawa mieyskiego wyięte.

W tymże samym mieyscu opisali te Place poslednieysi, Rewizorowie Xiądz Otrembusz, Kan: i Boiem Dworzanin ato w R: 1680. w słowach, *place J. P. Massalskiego na ktorych ogrodników Chałup trzy.*

4to *Co do Placów na Ulicy Dziemianowskiey w prawey idąc z Miasta połaci.*

Względem tych placów JOO Xiążąt, Massalskich iuż to natey Ulicy będących, czołem do niey sytuowanych, iuż to względem drugiego który w tyłach tychże placow, Czołem do przechodniey ku XX. Bernardynóm Ulicy iest położony aby się zainformować o ich pozycyi i naturze w iakiey one przed-Uniowa Rewizya zastała wiedzieć to potreba, że takowy Akt Rewizorski nie opisał udzielnie Uliczki małey idącey z Dziemianowskiey ku Bernardynom, lecz do tey uliczki przypieraiące place z przyczyny że one w tyłach placów na Ulicę Dziemianowską wychodzących leżą, opisał one w teyże Ulicy Dziemianowskiey.

Potrzebna ta wiadomość dlatego; aby Sąd znayduiąc w tey przed—uniowey Rewizyi wzmiankę o placu Xiążąt Jchmosciów iednym za Ziemiański opisanym nie rozumiał, iż to iest ieden z tych placów, co leżą Czołem do Ulicy Dziemianowskiey.

W rzędzie tedy spisiwanych w ów Czas placow, trzeci pomieniony Ziemiańskim iest to ten, co leży w tyłach tych Placów, na ktorym dopiero Zyd Eliasz Szmuklerz ma swoie zabudowanie; bowiem na takowym placu wspomniony Zyd mięszkaiący, do opłaty z niego nigdy nie iest naglonym przez Miasto, i też nie płaci do Miasta, iako z placu od mieyskich Rewizyą wyłączonego.

Zaś place leżące Czołem do Ulicy Dziemianowskiey że w tey pozycyi Rewizyą opisaney są wszystkie Prawu Mieyskiemu uległe, to świadczy taż sama Rewizya, pomieniaiąca wszystkie place, aż do powyższego tylnego, mieyskiemi.

Widzieć tę Rewizyą na karcie 14. *tytulo Ulica Dziemianowska*, a razem uważać to, że Akt takowy Rewizorski niewy-

niewyszczegulniaiąc Uliczki ku Bernardynom od tey Dziemianowskiey Ulicy idącey, spisywał w tęż Ulicę Dziemianowską tylne nawet place, a między onemi plac Ziemiański Massalskich na tyle placow czołem do Ulicy Dziemianowskiey leżących.

5to *Co do placow w prawey połaci Zaułka z Ulicy Plebańskiey do Rzeczki Horodnicy wychodzącego, leżących.*

Te place leżą dopiero między placem Farskim a między placem Zyda Pinkasa własnie w tey samey pozycyi, gdzie czasu Rewizyi Przed-Uniowey stał Dwor Woiewody Trockiego;

Bo kombinuiąc porządkiem tamtego wieku w owym mieyscu mieszkańcow, z teraznieyszemi, okazuie się to na oko, że gdzie czasu tey Rewizyi było Siedlisk trzy mianowicie,

—*Szyrka Piłowski*—

Wasila Hryncowicza.

Y Dwor P. Piotra Micuty.

Tam dopiero całe te zaymizko troyga Siedlisk posiadaią Juryzdyczanie Farscy.

Po nich zaś teraz, (iak dawniey, to iest w czasie Rewizyi, po opisanych trzech Possessyach) następuią place Xiążąt Jchmć Massalskich, iak dawniey Dwor Woiewody Trockiego.

Lecz iak takowa Przed-Uniowa Rewizya nie opisała Dworu takowego, i placu pod nim za wolny, tak też takowy plac Juryzdyczanami iuż dopiero osadzony, i na kilka drobnieyszych placów podzielony, nie iest wolnym od Prawa, i ciężarów Mieyskich, ile gdy żadney Prawney na takowe place libertacyi J. OO. Xiążęta niemaią, i nie złożą, a Rewizya podaie za mieyskie—w dowod czytać Rewizyą na kar: 23. tit. *Ulica z Niemieckiego Rynku.*

6ta *Co do Placow w Zaułku z Ulicy Mostowey na Ulicę Zamkową.*

Na tych placach znayduie się dopiero Czterech Zydow Juryzdyczan J. OO. Xiążąt Domami poudzielnemi mięszkaiących; ktore, że ani wspomnionym tyle kroć Aktem Rewizyi Przed-Uniowey, ani żadnym do tego mieysca, i Ulicy stosownym Prawem nie są ogłoszone za wolne.

Więc sama tylko arbitralność utrzymywała one dotąd w nie uleganiu Prawom, i ciężarom Mieyskim. Y chociażby się Xiążęta odwołali do nabycia tych placów, ktore na Ulicy Zamkowey Rewizyą Zydowską umianowaney posiadaią, a ktore mienią bydź wolnemi, przecięż, gdy pod takowe nabycia place ustronne bo w Uleczce obcey położone podchodzić nie mogą.

Przeto i tym małym nawet pozorem placów na zaułku z Ulicy Mostowey do Zamkowey idącym za wolne od wszelkiey mieyskości udać Xiążęta nie będą zdolni.

Teraz, niechay JOO. Xiążęta maiący w tak dawney possessyi swoiey wszystkie wyż pomienione place, a place te, ktore w przedunii ieszcze były pod mieszczan Aktorstwem i possessyami; niechay mowię usprawiedliwiaią własnemi Dokumentami, iakim Prawem i od kogo zostali tych

wszystkich placow Aktorami. Dobre, i prawne nabycia przekonaią Miasto o nieporuszonym Xiążąt Aktorstwie; wątpliwe albo żadne, dadzą temuż Miastu powod mowienia w drugim głosie, do wyięcia z pod onych *własności powszechney*.

Kategorya druga z JOO. Xiążętami. *Radziwiłłami.*

1mo *Co do placow, na ktorych Pałac JOO. Xiążąt Jchmć czołem do rynku wymurowany.*

Wiedzieć potrzeba że Woyna, i Dybowski Rewizorowie opisuiąc Kwadrat Rynku Grodzin: placami ze wszystkich czterech stron sciśniętego, i razem opisuiąc też place Rynkowe, zaczęli dzieło swoie od Ulicy Wileńskiey, a od placu na ktorym w ow czas był Dom gościnny, a tak opisiwali Rynek częsciami.

Otoż Pałac JO. Xiążąt Jchmosciow Radziwiłłow zaymuie wszystkie place rynkowe trzeciey z porządku połaci tegoż Rynku, i razem zaymuie *z iedney strony* place Ulicy Mostowey, *a z drugiey strony* place Ulicy Bernardyńskiey.

W całym zatym obrembie tego pałacu, iakiey natury są place? demonstruie Miasto po udzielnie *nastempnym sposobem z dowodem własnych*

Wszystkie *w tey pierzei trzeciey* Rynkowe place, na ktorych iest Czoło tego pałacu Xiążąt Jchmć, opisuie Rewizya Przed-Uniowa nietylko natury mieyskiey, ale też pod Aktorstwem wtenczas Possessyą Mieszczan, a to na karcie 4. w słowach—

Grzegorz Postrzygacz	prętow	3.	Ogrodowych pręt: 2.
Dom Maxymowski	pręt:	3.	
Dom Kuczyńskiey	pręt:	1. i puł.	
Stanisław Cwikła	pręt:	3. i puł.	
Szymon Grandzicz	pręt:	3.	

I to iest cała trzecia część Rynku Miasta, w ktorey nie było wtenczas żadnego Placu wolnego—

1561. Widzieć Rewizyą i czytać na karcie 4.

A lubo w poślednieyszym czasie to iest w R. 1662. zaszła przez Konstytucyą Stanow Rzpltey libertacya na Kamienicę w Rynku będącą, Aktorstwa i possessyi wtenczas Stanisława Massalskiego Podkom: Grodzień: przecięż zachodząc tylko na takową Kamienicę mały wtenczas plac zaymuiącą nie zaszła razem na dalsze place pośledniey nabyte, w ieden spłycone, na ktorych z czasem stanął Pałac zaymuiący całą tę trzecią część Rynku od Ulicy Bernardyńskiey aż po Ulicę Mostową.

Dowodzi ieszcze tę pewność poźnieyszy Inwentarz, daty 1680. ktory przy tey powyżey wspomnionym Prawem libertowaney Kamienicy, opisuie Place Mieyskie *w słowach*—

„ Plac J. W. Jmci P. Woiewody Mścisław: na ktorym Kamie-
„ nica zdawna libertowany

„ *Dom na Placu mieyskim P. Grondzkiego zabudowany podle*
„ *Plac pusty do Probostwa Grodzieńskiego.*

Obremb

Obremb tegoż Pałacu zaymuie ieszcze place uliczne, to iest; Ulicy Bernardyńskiey, z iedney strony, a z drugiey, Ulicy Mostowey

O tych Placach taka iest z dowodow mieyskich wiadomość:

Ulica teraz Bernardyńską nazwana, wyrażona iest w Rewizyi Przed-Uniowey pod Tytułem takim *Ulica z rynku na Podol.*

Otoż tey ulicy place wszystkie opisane są pod Aktorstwem i Possessyą Mieszczan, *widzieć Rewizyą.*

A nietylko w czasie Przed-Uniowey Rewizyi nie był żaden w tym mieyscu Plac wolny, aleteż w czasie sporządzanego Inwentarza przez X. Otrembusza R. 1680. nikt z Possessorow w tym mieyscu placow, nie popisywał się z libertacyą żadną.

1680. Widzieć Inwen: na karcie pod tytuł: *Ulica Bernardyńska prawa strona.* Do tego, nie doczytuie się Miasto w w Woluminach i niemasz żadney Konstytucyi uwalniaiącey place z pod Prawa mieyskiego w tym położeniu.

Porządkiem, co do placow takichże ulicznych, na Ulicy Mostowey.

Ta Ulica opisana Rewizyą Przed-Uniową pod tytułem *Ulica wielka do Mostu na podole.* —

W całym tym mieyscu zastała Przed-Uniowa Rewizya ieden tylko Plac wolny od Prawa mieyskiego pusty w Aktorstwie Mikołaia Tołoczki w rozległości prętow 2. i puł. Inne zaś wszystkie place opisała mieyskiemi. —

1561. Widzieć i czytać Rewizyą na kartach 23. i 24.

Jakoż poślednieyszy Inwentarz X. Otrembusza i Boiema, nie pomienia w tym położeniu żadnego placu bydź wolnym. A lubo ku końcowi tey połaci lewey idąc z Rynku, plac ieden, w ow czas Karpiowey Ziemskim iest zapisany w tym Inwentarzu, do tey iednak takowego placu Ziemskości prożnoby się odwoływali Xiążęta, gdyż Plac ten Karpiowey nietylko w tamtym czasie, ale też dopiero od tego mieysca od obrembu Pałacowego Xiążąt wielo placami iest oddzielony.

Dawniey bowiem to iest R: 1580. między tym mieyscem, a Placem Karpiowey, były place także mieyskie ieden *Sokolińskiego* drugi *Marszałka Grodzień:* Zaś teraz oddzielone też mieysce od placu niegdyś Karpiowey, placem Zylińskiego Burmistrza, i placem iednym pustym, o ktory iest dopiero proceder z Niezabytowskiemi.

Lecz ażeby spodziewaną od Xiążąt Jchmć z Konstytucyi 1678. Roku przeciwko takiemu Miasta doniesieniu obiekcyą uprzedzić, i zawcześnie ułatwić, o tym należy Sąd uwiadomić.

Konstytucya 1678. Roku 5. fol: 639 uwalnia od Prawa mieyskiego place z Dworem na Ulicy Mostowey od rożnych przez Jana Ogińskiego Woiewodę i Starostę Mścisławskiego nabyte; Tą tedy Konstytucyą brać mogą Xiążęta Jchmć i stosować do mieysca, ktore obremb ich Pałacu zaymuie; Ale zprzeciwka daie się na to odpowiedź rzeczą samą z teyże

Konstytucyi, i w lat tylko dwie poźnieyszego po niey Inwentarza R. 1680. a to w takowym spsobie.

Jeźli Jan Ogiński Woiewoda i Starosta Mścisławski miał nabyte place od kogo na tey Ulicy Mostowey, i na one iuż w swoiey ograniczoney possessyi będące zyskał libertacyą; tedy chociaż one miał na tey Ulicy, ale w innym mieyscu, a nie w tym, ktore teraz zaięte obrembem placu Xiążąt. Bo Inwentarz 1680. R. żadnego w tym mieyscu wolnego placu nie wymienia.

Jeżeli zaś nie miał Placow na tey Ulicy, (Co może z Dokumentow Xiążąt wywiąże się) tedy Libertacya takowa do placow Jana Ogińskiego w inney pewnie Ulicy położonych wystarana, do cudzych w czasie Prawa 1678. na Mostowey będących cale się nie stosuie.

I zapewną tak iest, że Jan Ogiński nie miał w ow czas w Ulicy Mostowey, i w tym położeniu Placow żadnych wolnych i na one libertacya żadna nie zaszła R. 1678. kiedy wraz expedyowana Rewizya nietylko tegoż Ogińskiego, ale nawet niczyiego wolnego w tym mieyscu nie wzmienia Placu, oprocz Karpiowey, ktory gdzie leży, iuż się powyżey okazało.—

Widzieć i czytać Rewizyą 1680. titulo *Ulica Mostowa naprzod idąc z Rynku lewa strona.*

2do. *Co do Placow między Ulicami Kałucińską, i Złotarską, to iest między prawą połacią Kałucińskiey, a lewą Złotarskiey, położonych.*

Tych placow teraz Czynszownikami zasadzonych nie opowiada Miasto w całku nie bydź wolnymi od Praw, i ciężarow mieyskich; Ale razem na wiele tylko służy Libertacya w tym mieyscu Prawem 1678. nadana, to wyszczegulnia; Reszta zaś, że pod Prawa i obowiązki mieyskie należy, tak dowodzi—

R. 1678. d. 8. 8bra J. O. Xiężna Ludowika Karolina Radziwiłłowna Koniuszanka W. X. Lit: nabyła od Mikołaia Fiederowicza Bohdanowicza, i Siostr onego Plac z iedney strony od Ulicy Kałucińskiey, a z drugiey od Ulicy Złotarskiey położony między Placem w ow czas Woyciecha Piotrowskiego, a Placem Jana Drozdzy. O tym uwiadomia Prawo.—

1678. d. 8. 8bra od Bohdanowiczow Xiężnie Radziwiłownie Koniuszance Litt: wydane teraz z Komportacyi przez Xiążąt Miastu kommunikowane wieczysto przedażne.

Ze tedy plac takowy był mieyski, i pod mieszczan pierwey possessyą; przeto Xiężna Radziwiłłowna kupiwszy on, i Dworem zabudowawszy, zyskała w tymże R. 1678. libertacyą przez Prawo. Widzieć w Wolum: 5. na karcie 640. tit: *Libertacye.*

Poźniey, po zyskaney libertacyi na plac od Bohdanowiczow nabyty; Taż Xiężniczka od Potomkow Burmistrza Grodzień: Woyciecha Piotrowskiego Plac ich do Placu powyższego świeżo wtenczas libertowanego przyległy, drugim bokiem

do

do Placu także mieyskiego pod possessyą Lantwoyta Grodzieńskiego, będącego przypieraiący, Prawem wieczystym nabyła; dowodzi to z komportacyi Xiążąt kommunikowane miastu Prawo od Piotrowskich Xiężniczce Radziwiłłownie wydane w Roku—

1679. d. 26. Mar: dattne —

Widocznie tedy iest, że ieden tylko Plac od Bohdanowiczow nabyty, libertowany został; Drugi zaś od Piotrowskich pośledniey kupiony, pod hasło teyże libertacyi podciąganym bydź nie powinien, i nie może;

Jle więc z Prawa od Bohdanowiczow Xiężniczce Koniuszance danego okaże się w tym mieyscu Placu, tyle tylko do libertacyi należy —

Co zaś iuż z nabycia od Piotrowskich, to ma bydź zwroconym pod Prawa mieyskie, i wszelkie ciężary.

Jakoż Inwentarz Rokiem poźniey sporządzony, to iest 1680. pomieniaiący to mieysce Placem Piotrowskiego pustym, opisał ony mieyskim-*widzieć takowy Jnwentarz*,

1680. Roku tit: *Ulica Kałucińska- lewa strona*

3tio *Co do Placu na Ulicy Mostowey w prawey idąc z Miasta połaci.*

Jak Rewizya Woyny, i Dybowskiego Przed-Uniowa na karcie 23. pod tytułem *Ulica wielka do Mostu*. Tak Inwentarz późnieyszy datty 1680. R. tit: *Ulica Mostowa prawa strona* żadnego w tey połaci libertowanego nie wymieniaią placu; lecz opisane są wszystkie Mieszczan Prawu, i powinnościom mieyskim podległe — widzieć

1561. Rewizyą Przed-Uniową i 1680. Inwentarz.

A tym pewniey Plac ten zostaie dotąd w pierwiastkowey mieyskości, że na ony nie zaszła żadna *libertationis* Konstytucya.

4to. *Co do Placu pustego na Ulicy Podolskiey w lewey idąc z Miasta połaci, iak rownie co do Placu 4ma Juryzdyczanami osadzonego w prawey połaci teyże Ulicy.*

Na te Place nie złożyli przez Komportacyą Dokumementu żadnego Xiążęta Jchmć, od kogo one i iakim Prawem dotąd trzymaią?

Wszakże Inwentarz, 1680. pod tytułem *Ulica Podolska* opisuiąc possessye rożne, pod żadną nie opisał placu wolnego; ani też zaszła Konstytucya libertuiąca iakikolwiek w tey Ulicy Plac położony.

Względem zatym tych placow, gdy ich naturę i possessyą usprawiedliwiać będą Xiążęta, wten czas na ich dowody da się odpowiedz od Miasta.

5to *Co do Placow za Rzeką Niemnem niegdys Kierdejowskich na Ulicy Rąbieiowskiey.*

W tey części Miasta, czyli przedmiescia posiadaią Xiążęta Jchmc Juryzdykę pięcią Ludzi osiadłą, między gurą, i Nemnem obapoł Ulicy Rabieiowskiey.

 Powto-

Powtore—Posiadaią nad tąż Juryzdyką grunta od goscińca, na ktorych stoi dopiero Pałac pusty i na samym wieździe do Przedmieścia Karczma wielka.
Potrzecie; Posiadaią Plac między Rowem, i wyż wspomnionemi gruntami, a między drogą do przewozu wychodzącą.
W tych wszystkich possessyach naturę mieyską tak probuie Miasto z dowodów własnych.
Mieysce te, gdzie teraz Juryzdyka Xiążąt; i gdzie grunta na tąż Juryzdyką leżą, Rewizya Przed—Uniowa tak opisuie.
1mo Na karcie 43.

Ulica Rabiciowska.

„ Jedna połać nad rzeką Niemnem przeciwko cegelniom „ a drugim końcem pokray góry, i Koniec Morgów Mia- „ stu przydanych, a zboku iednego place poczęto rzezać „ od rowu wielkiego, kiedy był Ogrod, i Mużyk mie- „ szkał Popa Cerkwi Czarnochresta, a z drugiego boku „ po morgi, a Scianę *od Ziem Rabieiowskich w odmie-* „ *nie danych.*
„ A iż Król Jmci przy pomierze nowey ku pieczy Cer- „ kwiom Grodzieńskim raczyl rozkazać przydać po dwie „ Włóce, tedy i ta Sadziba, i Ogrod Popowski iest porze- „ zan, na Place ku pożytku Skarbu J. K. Mci.
Z takiego porznięcia na Place wymierzyli Rewizorowie prętow 66. w tym mieyscu i rozdali Mieszczanom.
A iako w takowym powyższym opisaniu swoim wyrazili Rewizorowie Place bydź drugim końcem po kray góry, i w końcu Morgów Miastu przydanych, tak też morgi Miastu przydane do teyże Juryzdyki przyległe dokładnie w złączeniu z tąż Juryzdyką opisali *widzieć*
Na karcie 82. *tit: Morgi Mieyskie Zaniemońskie i na karcie* 83. w słowach —
„ W drugim mieyscu w końcu Placow Ulicy Hornickiey z iedną „ stroną, a z drugą stroną po Rów, a po ścianę położoną, „ *od Ziem w odmianę danych Ziemianinu Rabicia*, koń- „ cem iednym od Sciany głowney Włok Rzemieślniczych, „ Sioła Zaniemeńskiego, a drugim końcem do Rzeki Nie- „ mna i poczęto rozdawać od rowu, a Placow Wsi Hor- „ nickiey.
W tym tedy mieyscu wymierzyli Rewizorowie Morgow 15. i puł i Mieszczanom rozdali.
A zaś, iak przyległość tych 15*stu*. morgow do rowu i Placu Ulicy Hornickiey, czyli raczey do placow na rowie kończących się, tak osobno w opisaniu położenia tey Ulicy Hornickiey, wyznali że koniec lewey iey połaci wpiera do tegoż Rowu i tychże morgow mieyskich — widzieć
Na karcie 36. *tit: Ulica Hornicka.*
Owoż ten koniec pomieniony Ulicy Hornickiey do potyniebył odzieloy od połaci swoiey, poki do Mostu i przewozu iezdzono uliczką wraz koło XX. Franciszkanów idącą; lecz gdy w drugim końcu teyże Ulicy Hornickiey zrobiono drogę do

do Niemna i przewozu (iak iest dopiero) tedy takową drogą odcięto koniec placów lewey połaci tey Ulicy;

Wszakże takowy oddzielony Kawał Ulicy, do R. 1673. trzymali Mieszczanie pod Prawem Mieyskim, i w tymże Roku Jan, i Zuzanna Kąccy Janowi Kazmierzowi Kierdeiowi Marszałkowi Grodzińs: dwa w tym mieyscu place wieczyscie zbyli: daie to wiedzieć.

1973. ię 26 Junij dattne i w Sądzie Mieyskim Grodzińskim przyznane od Kąnckich Kierdejowi wydane Prawo, w Xięgach Mieyskich będące.

Tak więc dowiodłszy Miasto Przed—Uniową Rewizyą, Prawem wieczystym w Xięgach swoich będącym, że gdzie teraz Juryzdyka i Karczma Xiążąt maią położenie, tam żadnego wolnego niemasz placu; i gdzie grunt Xiążąt w części pustym Pałacem zaięty, a w części zarobny znayduie się, tam także wszystko niegdyś morgami opisane pod Prawem i ciężarami mieyskiemi zostać powinno; Zachowuie sobie odpowiedź na przeciwną Xiążąt Jchmć co do tych mieysc explikacyą.

Kategorya 3cia. z J. W. Jmć P. Sobolewskim Kommissarzem Skarbowym Rzpltey i W. X. Lit.

J. W. Sobolewski pod Pałacem, i dalszym zabudowaniem swoim, dwu uliczne ma Place—

Pierwsze. Idąc z Rynku w prawey połaci Ulicy Jezierskiey, między Placami J. O. Xcia Jmci Kanclerza W. W. X. Lit: a Placami Brygidek—

Drugie. Idąc z Rynku w lewey połaci Ulicy Dziemianowskiey, bokami, i tyłem do placow Juryzdyki tychże PP. Brygidek.

Pierwsze z tych Placow Rewizyą Woyny i Dybowskiego opisane są pod Sadzibami, i ogrodami samych Mieszczan, Prawu i powinnościom mieyskim podległemi—

Po ktorych Mieszczanach tą Rewizyą Imionami opisanych, kto? koleią te place posiadał, żadney o tym aż do Roku 1639. z Akt Mieyskich nie ma wiadomości

Od Roku wszakże 1639. z Xiąg Mieyskich pokazuie się *ta pierwsza pewność*, Ze ułeczka poprzecznia place Brygidzkie od placow teraz J. W. Sobolewskiego oddzielaiąca, szła przez srzodek obrembu teraźnieyszego Pałacu J. W. Sobolewskiego *Druga* że takowy obremb był przez Mieszczan bez libertacyi possydowanym aż do R. 1691. *Trzecia* Ze teraźnieyszy Possessor na trzy tylko place składa Prawa kupcze, drugie zaś trzy bez żadnego Prawa posiąda.

1639. d. 6. Maia zeznana przedaż puł Placu od Kowalewiczow Michałowi Liwczykowi, dowodzi, Ze, tenże Michał Liwczyk w tym położeniu *czołem* do Ulicy *Jezierskiey*; tyłem do ogrodu Wieszeniewskiey maiąc dawniey possessyą, przykupił wtenczas od Kowalewiczow drugą bokiem drugim przyległą do Kowala Zydomlańskiego — *Czytać to zeznanie w Xięgach Mieyskich*—

 Jurow-

Jurowscy, placu po Żydomlańskim Kowalu Dziedzice zbyli ony Reginie Harasimowey, w położeniu *czołem* do Ulicy Jezierskiey, *tyłem* do Wieszeniewskiey, *bokiem* iednym do Gabryela Liwczyka, a drugim do Mikołaia Storeysy.

1642. d. 21. 9bra Zeznaną przedaż takową w Xięgach mieyskich widzieć.

Bartłomiey i Jadwiga Liwczanka Laskowscy tudzież Opiekunowie dzieci Liwczyka, wybywaiąc Plac na osobę Wiesiołowskiey Marszałkowey Lit: w położeniu *czołem* do Ulicy Jezierskiey, *tyłem* do Woyciechowey Wiszeniewskiey, wyznali przyległość placu tego Panien Brygitek, i pozostałość więcey placow Liwczykowskich, to iest Gabryela i Michałowiczow, Stefana i Rafała Liwczykow poświadczaią. Widzieć w Xięgach Mieyskich pod Rokiem.

1643. d. 17. Apr: Takową przedaż dla Wiesiołowskiey.

Te tedy trzy dokumenta opisuiące nie oddzielnie przyległey do siebie pozycyi place, okazuią dowodnie; że w tym mieyscu gdzie teraz są place PP. Brygidek, po nich ułeczka, a za ułeczką Officyny Pałacu J. W. Sobolewskiego, tam nie było wtenczas takowey, ułeczki, lecz w iey mieyscu były place przyległe z sobą maiące się powyżey opisane; to iest Michała i Gabryela Liwczykow, a przy nich był plac Storeyszy—

Osobny ieszcze dokument, także w Xięgach Mieyskich będący, między trzema powyżey opisanemi laty, to iest w Roku 1641. nastały; Ktorym Jan, i Maryanna Lewonowscy, Mikołaiowi, i Zuzannie Stolińskim wyprzedali Dom z gruntem w położeniu *czołem* do Ulicy Jezierskiey, *tyłem* do ogrodu Wiszeniewskiego, *bokiem* iednym, od Sebastyana Monczochy — Drugim do ułeczki z Ulicy Jezierskiey, na Ulicę Oliszkowską wychodzącey; Ten tedy, Dokument świadczy, że po placach Liwczykowskich Mikołaia Storeyszy Monczochy, był plac Lewonowskich Stelińskim zbyty, a po tym Placu następowała ułeczka prosta z Ulicy Jezierskiey do Oliszkowskiey wychodząca — *widzieć w Xięgach Mieyskich pod R.*

1641. d. 10. Marca takową przedaż, i w niey o tym świadectwo.

W czasie poślednieyszym ieden z tych Placow dostał się w dziedzictwo Karłowskiemu Mieszczaninowi, ktory odłużony Rafałowi Liwskiemu zastawił ony temuż Wierzycielowi swoiemu, i gdy Bartłomiey Karłowski po Oycu swoim Dziedzic takowego placu, chciał się na nim budować, wtenczas od Liwskiego bronioną; Magistrat tedy Urzędownie pozwolił rzeczonemu Karłowskiemu Plac iego zabudować, to dowodzi, i złożony z komportacyi J W. Sobolewskiego i w Xięgach Mieyskich nayduiący się Dekret w tym przypadku zaszły R.

1664. d. 28. Maia widzieć ony i czytać

Koleią, Karłowski Plac takowy Andrzeiowi, i Lucyi Byszczyńskim wybył ktory *iedną stroną* od Placu w ow czas Sadowskiego *a drugą* i tyłem od Placu PP. Bernardynek. położony, Dowod na to, idą; 1669.

1659. d. 6. Maia dattna a d. 20. maia Aktykowana od Korłow-
skiego Bryszczyńskim przedaż z komportacyi J. W. Sobo-
lewskiego złożona, Miastu kommunikowana.
Nastąpiona w R. 1680. Rewizya Place wyżey pomienione, sze-
ścią mieszkańcami w owczas osiadłe, opisuie wieyskiemi
w słowach
Plac Mieyski Fiedorowicza zabudowany.
Plac Mieyski teraz J. P. Wołłowicza Sęd: Ziem: zabudowany.
Plac Mieyski Jerzego Jurgiewicza zabudowany.
Plac Mieyski Woyciecha Skawrońskiego zabudowany.
Plac Mieyski Byszczyńskiego zabudowany.
Plac Butlerowy Podkomorzyny Koronney.
A po tych *Place J. PP. Brygidek na ktorych domow* 2. iak i do-
piero *widzieć Rewizya*
1680. Roku

Takową Rewizyą kombinuiąc z Prawem R. 1669. Byszczyń-
skiemu od Karłowskiego wydanym; to iest z niey wido-
cznym, że Byszczyński przed Zakroczeniem Rewizyi część
Placu swego nieiakąś wybył Butlerowey Podkomorzy-
nie, a to z tego boku, ktorym Plac tenże przytykał do
Placow Brygidek; bo takowy Plac Prawo Karłowskłego
opisuie, bokiem iednym, i tyłem do Placow Brygidzkich,
Rewizya zaś bok tenże od Brygidek, znalazła pod Pos-
sessyą Butlerowey.
Już więc mieyskość tych placow iest niewyparta.

Teraz dowodzi się to; że idąc od Miasta pominąwszy Place i za-
budowania Fiedorowicza i Wołłowicza była ta ułeczka,
ktora teraz około boku i tyłu Placu J. W. Sobolewskiego
obchodzi; zaś za nią były dalsze Place i zabudowania; iako
to: Jurgiewicza, Skowrońskiego, Byszszyńskiego, Butle-
rowey, i Brygidzkie.
Komportował J. W. Sobolewski Prawo przedażne od Jurgiewi-
czow, i Chaciukiewiczow Romanowiczowi Ur. Instygato-
rowi W. X. Lit. wydane? właśnie na place w tym mieyscu,
i te kommunikowane, pisze że Dyonizy Romanowicz od
wspomnionych Jurgiewiczow Chaciukiewiczow nabył Pla-
ce w takowym położeniu ***bokiem*** iednym przy placu Sko-
wrońskiego, *a drugim* przy ułeczce mimo Dwor J. P. Sza-
niawskiego.
Dwor zaś Szaniawskiego zabudowany na Placach Fiedorowicza
i Wołłowicza, o czym przekonanie z tegoż Prawa. Kto-
rym Jurgiewiczowie place swoie Rewizyą 1680. wraz po
placu Wołłowiczowskim opisane, zbyli Romanowiczowi;
Otoż gdy te Place pierwiey Fiederowicza i Wołłowicza były
podzielone ułeczką od Placow Jurgiewiczow i Chaciukie-
wiczow i od dalszych Placow na ktorych stoi dopiero Pałac
JW. Sobolewskiego; zaś ułeczka nowo iest zrobiona, a około
boku i tyłu Pałacu J. W. Sobolewskiego obchodzi; Więc
dawnieysza całkiem pod zabudowania wzięta.
Swietley ieszcze to się okaże gdy J. W. Sobolewski złoży Pra-
wo datty 1691. Romanowiczowi od Jurgiewiczow i Cha-
ciukiewiczow wydane.

Teraz uważyć to że niektore Place w tym obrembie znayduiące się mieyskie posiada J. W. Sobolewski bez żadnego Prawa od naypierwszych Aktorow—

Prawem 1669. od Karłowskiego Byszczyńskiemu wydanym opisany przyległe Plac somsiada *Sadowskiego* dostał się iakimści prawem przed R. 1680. Skowrońskiemu ktorego na tym placu została owego Roku Rewizya, a potym dostał się plac tenże Juchniewiczowi—

Pośledniey; czy przez Romanowicza za Prawem od Jurgiewiczow Aktora, ktory do Juchniewiczow placu przygraniczał, czy po wybyciu od Romanowicza Jurgiewszczyzny, Szaniawskiemu, przez Szaniawskiego został zagarniony niema śladu; dosyć to iest dowodnym że ani Romanowicz, ani Szaniawski nie nabyli Placu takowego od Juchniewicza, i teraźnieyszy Possessor żadnego na to nie złoży dowodu.

Znowu dwa Place, Fiederowicza, i Wołłowicza Rewizyą 1680. opisane, a razem Plac Butlerowy, iakim Prawem dostały się Szaniawskiemu nabywaiącemu od Romanowicza Jurgiewszczyznę; także niema dowodu, i o tym w Komportacyi J. W. Sobolewskiego nic nie doczytuie się Miasto; Zatym, te Place aż dotąd posiadane są bez żadnego Prawa.

Że zaś Place te; Ktore przez pierwszych Właścicielow aktualnie wybyte, dostały się z czasem w teraźnieyszą J. W. Sobolewskiego possessyą są mieyskie, i ulegały wszystkim ciężarom, na to sam J. W. Sobolewski złożył dowody z Komportacyi swoiey, i pierwiastkowych wyprzedaży przez Mieszczan, a udzielnie złożył pod Rokiem—

1720. d. 21 Julii Kwit od Magistratu zapłaconych mieyskich podatkow z Placu pierwiey Byszczyńskich, potym Marchowskich, następnie Łukaszewiczow, od nich dostały Jezuitom Słonimskim od tych Denhoffowey, w ostatku teraźnieyszemu Possessorowi—

Kategorya *4ta* z J. W. Ogińskim Hetmanem W. W. X. Lit.

1mo. *Co do Placu na Ulicy Dziemianowskiey, Pałacem zaiętego.*

Plac ten w prawey idąc z Miasta połaci będący, iest z wielu placow złożony; i to dowodzi Przed-Uniowa Rewizya Woyny i Dybowskiego, ktora w tym mieyscu opisuie rożnych Mieszczan Possessye iednych, z prawey połaci Ulicy Dziemianowskiey, drugich z lewey strony, Oliszkowskiey.

Zadnego wszakże Placu w tym mieyscu nie opisuie taż Rewizya bydź libertowanym;—

1561. R. Widzieć Przed-Uniową Rewizyą tit: *Ulica Dziemianowska druga strona*

I lubo począwszy od Roku 1671. aż do R. 1743. złożone od J. W. Ogińskiego przez komportacyą Prawa nabywcze, mia-

nowi-

nowicie z porządku ostatnie R. 1743. d. 30. Mca Maia dattne, od Antoniego i Anieli z Rukiewiczow Kramkowskich i od Stefana Rukiewicza Xięciu Michałowi Wiśniowieckiemu na takowy Plac prawo, odwołane do wszystkich one uprzedzaiących. Ziemskość temu Placowi wmawiaiących; opisuie ony bydź Ziemskim —

Jednak, gdy w tym mieyscu Przed-Unią nic libertowanego nie było; Zaś Konstytucya 1662. Vol 4. tit: *Libertacya* do Aktorstwa Massalskiego nie w tym mieyscu, lecz w Rynku na Kamienicę tylko służącą; do tych Placow ściągać się, i używaną bydź nie może;

Więc Plac takowy z wieiu mieyskich Placow w ieden nie libertowany złożony, zostać powinien pod pierwiastkowym Prawem mieyskim, i pod wszystkiemi ciężarami mieyskiemi —

2do. *Co do Placu na teyże Ulicy Dziemianowskiey w lewey połaci.*

Rewizya Przed-Uniowa, tento szczegulny, i iedyny dowod Mieyski, żadnego ku końcowi tey lewey z miasta połaci nie opisuie placu wolnego; —

A iako ta połać lewa przypiera do Ulicy Oliszkowskiey; tak biorąc stosownie do mieysca tego wspomnioną Rewizyą, uważać należy,

Ze w twm mieyscu była czterech Mieszczan possessya —
Jako to.
Misko Jancewicz.
Dom Chwiedora Mileńki.
Marcin Paszkowicz Dom Mularski.
Ogrod Pawła Miszkowicza Woytowski widzieć.

Rewizyę 1561. tit: *Ulica Dziemianowska.*

Z czasem Komu? wybyli. Ci Mieszczczanie Possessye swoie, i iakim sposobem część większa mieysca tego weszła w Dom Kotowiczow, niewiadomo;

Slad tylko iest tey pewności z Dokumentu wieczystey przedaży od W. Jakóba Rukiewicza Miecznego Płł: Grodzień: w R. 1752. d. 6. Apr: J. W. Ogińskiemu Hetmanowi W. W. X. Lit. wydanego, że mieysca tego był Aktorem i Possessorem Jan Kasper Kottowicz Podst. Grodzień: w R. ieszcze 1690. i wtenczas dym ieden w tym mieyscu zaprzysiągł; po nim zaś ze spadkiem naturalnym dostał się Aktorstwu W. Rukiewicza, i iest iakby libertowany. Prawem 1677. tenże dokument opowiada —

Wyższey zaś daty, to iest R. 1750. Manifestem tenże W. Rukiewicz ogłosił, zaginione swoie Dokumenta na Place od Sołtanowey nabyte;

Z takich tedy przez komportacyą od J. W. Ogińskiego Miastu kommunikowanych Dokumentow, ta dowodna wywięzuie się pewność, że ani żadna Przywileiowa na ten Plac nie zaszła libertacya; ani Konstytucya 1677. plac Rukie-

wiczowey libertuiąca do mieysca tego służyć nie może.

Bo chociażby Manifest o zaginienie Dokumentow uczyniony, mogł probować byłość libertacyi, to gdy wedle obmowy onegoż zatracone są przypadkiem Papiery na Plac od Sołtanowey, a nie po Kotowiczach Rukiewiczowi dostały; więc on ani byłości, ani zaginienia libertacyi na Plac po Kotowiczach nie dowodzi;

A zaś, ponieważ Rukiewicz nie oddał, czyli J. W. Hetman oddanych sobie od Rukiewicza dziś nie składa dowodow, iżby ten Plac miał Kotowicz od Rukiewiczow, zatym bez dowodnie na iego libertacyą pociągałby Konstyt: 1677.

Bo aczkolwiek Justyna z Sapockow Rukiewiczowa zyskała tą Konstytucyą libertuiącą dla niey Dwor w Grodnie, ale też i to iest pewnym z samegoż Rukiewicza przedażnego J. W. Hetmanowi Prawa, że Placu tego w R. 1690. i daley był Aktorem i Possessorem Kotowicz, a ten i do Rewizyi 1680. R. nie podał Placu swego za libertowany —

Zgodną z tym od Miasta doniesieniem odbierze Sąd wiadomość za złożeniem przez J. W. Hetmana pomienionego Rukiewiczowskiego Manifestu i Prawa od Rukiewicza J. W. Hetmanowi służącego, teraz zaś widzieć —

1680. Inwentarz Rewizorski —

Powtore; Pewnym i to iest z Xiąg Mieyskich że Dwor, Justyny z Sopocków Rukiewiczowey nie na tey Ulicy, ani w tym mieyscu, lecz na Ulicy Mostowey był zabudowanym a to na Placu od Anastazyi Rabieiowey, Stanisławowi i Konstancyi Rabieiownie Sopockom Rodzicom Rukiewiczowey darowanym; Widzieć na to w Xięgach Mieyskich —

1639. d. 29. Mar: dattne w Sądach Mieyskich Grodz: przyznane Prawo donacyine od Rabieiowey Sopockom wydane.

Konstytucya więc Dwor Rukiewiczowey libertuiąca w R. 1677. zaszła na Dwor na Ulicy Mostowey, na Placu niegdyś Rabieiowskim postawiony; i przeto do inney Ulicy, i Placu służyć nie będzie mogła.

3tio. *Co do Placow za Niemnem na Ulicy Hornickiey.*

Place na Ulicy Hornickiey w tey stronie gdzie są Place J. W. Hetmana Juryzdyczanami osadzone, Rewizyą Przed-Uniową 1561. są wymienione wszystkie pod Possessyą Mieszczan; i za mieyskie na powinności mieyskiey opisane; Niema też do tego mieysca żadney libertacyiney Konstytucyi, zatym na zawsze zostać powinny; mieyskiemy.

Rownież, i co do placów na Ulicy Łabeńskiey, iednego ogrodowego; a Dwuch trzema Zydami Juryzdyczanami osadzanych;

Gdy i o tych placach Rewizya Przed-Uniowa *na karcie* 40. iżby były wolnemi nieopowieda; i posledniey żadna na to mieysce nie zaszła Konstytucya uwalniaiąca od mieyskości

skości

skości takowe Place; w tey więc naturze, i pod tymże Prawem na zawsze maią bydz utrzymane.

A względem Aktorstwa, Jakim? one sposobem doszło Rąk JW. Hetmana, gdy na to będą złożone i produkowane Dokumenta, w ten czas Miasto odpowiednim głosem swoim mowić będzie do onych.

Kategorya 5ta z JW. Morawskim.

Posiada JW. Morawski w prawey idąc z Miasta połaci Ulicy Podolskiey plac Pałacem zaięty, O tym placu całym pod Rum pałacowy zaiętym, procz wiadomości dokładney z Rewizow za dowod Miastn służących, okazuie się ieszcze pewność z Dokomentów pżzez JW, Morawskiego ❘Komportowanych, mianowicie z Prawa Pod Rokiem.

1778. ię 27. augę dattnego że, naydawnieyszemi Aktorami i possessorami mieysca tego byli maeszczanie, iakoż w tym Roku 1678. Łaszkiewicz Ławnik Grodzin: w owym czasię takowego placu Dziedzić wybył ony wieczyście Oginskiemu Woiewodzie Trockiemu.

Porządkowemi zatym wyprzedaży i Donacyi sapisami dostał się plac takowy do teraznieyszego Possessora JW Morawskiego R. 1783.

Już więc Miasto niedysputuiąc teraznieyszego Aktorstwa, ważnośc onego uźnaie, Ale razem gdy plac takowy zdawna mieyskiey natury, niczym od Praw Mieyskich nie iest oderwany;

Więc że pod onemi na zawsze zostawionym, i pod wszystkie mieyskie ciężary oddanym bydz powinien, oto iest rzecz od Miasta na mocy nawet własnych J. W. Morawskiego Dokumentow.

Kategorya *6ta.* z W. JP. Walem *Starostą* Trydentskim.

W. J. P. Wal posiada w końcu samym lewey strony Ulicy Rzeżnickiey Plac Pałacem Officynami, i Czynszownikami zaięty

Tego placu w R. 1680. nie wpisali Rewizorowie w Akt swoy tegoż Roku odprawiony; ani, kto był wtenczas iego Aktorem? nie wyrazili;

Dokumenta wszakże przez W. Wala komportowane, Miastu kommunikowane wyznaiąc naydawnieysze tego Placu Mieszczańskie Aktorstwo i Possessyą: oraz wyprzedaż tego Placu przez osoby Mieyskie to iest; Stanisława i Zofią Cwiklankę Szmiarowskich Janowi i Annie Chrapowickim Instygatorom Lit: dowodzą mieyską takowego Placu naturę.

Jakoż 1684. d. 20. Augusta dattne Prawo takowe to opowiada, że ten plac zdawna Jllewiczowski zwany, spadł na Mirzeiewską w Zamęściu Stanisławową, Szmiarowską, a koleią na iey Syna Stanisława Szmiarowskiego;

Lubo zaś Rewizorowie w R. 1680. zaczynaiący opisywać Pła-

ce w tey polaci Ulicy Rzeźnickiey, zaczęli dzieło swoie od zabudowanego placu w ow czas Foltynowey, a o tym Placu Szmiarowskiego nie wspomnieli; Wszelakoż wzmienione powyżey Prawo Chrapowickim od Szmiarowskich wydane dowodzi placu tegoż położenie wraz przy placu Foltynowey, a to ograniczeniem onego, i właśnie w tym mieyscu gdzie żadna nie zaszła libertacya.

Powtore chociażby W. Wal w mawiał niepodległość placu takowego Prawu mieyskiemu z przyczyny pisania się do przedaży dawnego Aktora Szmiarowskiego Szlachcicem, że iednak wszelka w Mieście Possessya bez szczególney na nią libertacyi zawsze zostaie pod Prawem Mieyskim, a zaszczyt Szlachectwa choćby był właściwym Szmiarowskiemu, tedy iego osobie, ale nie Ziemi mogłby tylko służyć, libertacya zaś żadna ani Przywileiowa; ani Konstytucyina dla Szmiarowskiego nie nastąpiła, ani też poślednieysi wszyscy po nim Aktorowie iey nie zyskali;

Zatym takowy plac iako zdawna mieyski, pod Prawa mieyskie zawsze należy.

Kategorya 7ma. z J. WW. Byszpinkami.

W Possessessyi J. WW. Byszpinkow iest Plac na Ulicy Podolskiey w lewey z Miasta stronie pod Pałacykiem i dalszemi zabudowaniami.

O tym tedy Placu, procz dowodow z Rewizyi Przed-Uniowey, iż on iest mieyskim, nie libertowanym, ta ieszcze iest wiadomość z Dokumentow od J WW. Byszpinkow komportowanych; że—

Plac ten od czasu nieiakiego po Rok 1719. leżał pusty, nawet bez odezwania się do niego Dziedzica, o ktorym także żadney niemasz wiadomości,

W R. zaś 1719. Magistrat Grodzień: miał opisać obremb placu takowego, i ony miał oddać Szymonowi Staniewiczowi Stoln: Trockiemu;

I tenże sam Plac przez Staniewicza Domańskiemu zapisany, Magistrat Grodzień: w R. 1742. temuż Domańskiemu Pułkownikowi Ussar: wieczyście potwierdził z uwolnieniem od powinności, i składanek mieyskich Domańskiego z tegoż Placu; Tak donosi Roku

1742. d. Prawo od Magistratu Grod: Domańskiemu wydane, i za nim nastompiona Intromissya —

Po zeyściu Domańskiego żyiący w ow czas Bolesław Byszpink Chor: Starodubowski, zrobiwszy między sobą a Terebeszem Ciwunem Zmudzkim nieiakieś tranzakcye w R 1761 na mocy onych w tymże Roku dnia 16. Febr: wziął Intromissyą do tego Placu i Dworu na nim—

Z takowego rzeczy wywodu te wypadaią *Uwagi*;

Plac natury mieyskiey, bez Aktora, pusty w mieście, i na mieyscu okazałym będący, bez żadnego na powszechny Miasta użytek prowentu, mogł Magistrat oddać komu doczesnym,

czy

czy wiecznym Prawem, ale od mieyskości alienować, ani Prawa libertacyi nadawać nie mogł; Na to też i sami Biszpinkowie zgodzić się muszą, wiedząc że Magistrat iest tylko stróżem funduszow Miasta, a nie Panem, ni też Prawodawcą.

Druga uwaga. Taką alienacyą przez niedoskonały rząd tamtoczasowych Osob Magistratowych zrobioną, chociażby rozumieć za dobrą (iak bydź nigdy nie może) a przy Prawie Magistratowym co do Aktorstwa, tylko tego Placu, nie zaś co się tyczy uwolnienia onego zpodmieyskości, gdyby się chcieli Biszpinkowie utrzymywać, tedy gdy nie składaią żadnych dowodow iżby byli Sukcessorami po Domańskim, lub od Sukcessorow onego nabyli, więc Aktorstwo ich iest żadne—

A zatym Plac takowy nietylko pod Prawa Mieyskie, ale też do Aktorstwa Ratuszowego należy, i w tym punkcie skutek swoy wziąść powinien Przywiley Miastu Grodno od N. Augusta II. w R. 1718. wydany, Dekretem oczewistym Assessor: 1775. d. 15. Febr: zapadłym utwierdzony, wszystkich trzymaiących bezprawnie grunta i Place mieyskie zwrocić one Miastu obowięzuiący—

Czytać takowych Datt: Przywiley, i Dekret oczewisty Assessor.

Kategorya *8ma.* z J. W. Ogińskim Starostą Przewalskim.

J. W. Starosta Przewalski ma w swoiey possessyi Plac w prawey z miasta połaci Ulicy Rzeźnickiey między placem w possessyi teraźnieyszey Schmitta Aptekarza Grodz: a Placami za uleczką leżącemi Cerkwi niegdyś Czarnochreiskiey, czołem na ulicę Rzeźnicką, a tyłem do Placow Po-Jezuickich J. W. Wolmera Marszałka Grodz.

To Mieysce pod prawem, i powinnościami mieyskiemi opisały obie Rewizye; Przed-Uniowa, i Pouniowa w Pierwszey—

1561. R. Widzieć na karcie tit: *Ulica Mirśniecka.*

W drugiey Roku

1680. Na karcie tit: *Ulica Rzeźnicka lewa strona idąc do Miasta.*

Od Mieszczan tedy zapewna doszedł takowy Plac aż do Akorstwa J. W. J. X. Jozefa Załuskiego Biskupa Kijowskiego, od ktorego dostał się J. W. Jadwidze Ogińskiey Kasztelanowy Trockiey Prawem wieczysto darownym, R.

1764. d. 22. 7bra w Aktach Grod: Warszaw: roborowanym, z komportacyi teraźnieyszey Miastu kommunikowanym.

Następnie odziedziczył ony J.W. Ogiński Starosta Przewalski. Jak tedy Plac takowy mieszczańskiego Aktorstwa od Mieszczan nabyty, pod Prawami mieyskiemi Rewizyami opisany. Żadną pośledniey szą libertacyą z pod tegoż Prawa nie wyięty, zostać pod nim na zawsze powinien.

Kategorya 9ta. z Jmcią P. Zorawskim.

Z tym Possessorem, nader krotka rzecz iest od Miasta następna. Ma J. P. Zorawski w Possessyi swoiey plac na Ulicy Złotarskiey w prawey Miasta połaci, na ktorym Dworek z zabudowaniem, i obok onego Dom Szynkowy stoi.

Takowy Plac, że iest natury mieyskiey, i Aktorstwa Ratuszowego, to wyznał sam nawet Possessor przez żałobę swoią w R. 1785. d. 16. 9bra rekonwencyonalnie po Magistrat Grodz: wyniesioną.

Idzie więc z Possessorem o to; ażeby nayprzod opłacane przez Poprzednika swoiego terragium regularnie opłacał, zaległość od ostatniego Kwitu, aby powrocił, i ażeby wszystkie mieyskie ciężary bez oporu, i wymowki, że Szlachcic, z tego mieyskiego gruntu znosił; a ieżeliby tych obowiązkow nie chciał pełnić, aby zabudowania swoie z takowego Placu zdiął.

Kategorya 10ta. z JW. JP. Alexadrowiczem Koniuszym W. X. L.

1mo *Co do placu w lewey z Miasta połaci Ulicy Kałucińskiey przeciw zaczynaiącey się Ulicy Rzeznickiey Czołem do Ulicy Kałucińskiey, tyłem do tylow placow Ulicy Wileń: bokiem iednym do Placow Rynkowych, drugim do Ułeczki przechodniey na Ulicę Wileńską.*

W tym mieyscu Przed-Uniowi Rewizorowie R. 1561. dwuch Mieszczan possessye opisali; w słowach *Ogrod Stasia Macikowicza prętow Ogrod: 3. Stanisław Cwikła, prętow sielibnych 3.* widzieć tą Rdwizyą na karcie 8.

Od daty tey Rewizy, Kto? pokim? te poszydował place, niewiadomo; to tylko widocznie okazuie się że przed R. 1680. nie tylko te dwa place przez mieszczan zabudowane zostały, ale też placow Rynkowych do tey połaci przyiąć musiano.

Bo na tych dwuch placach Rewizyą 1561. R. z pięciu tylko prętów opisanych niemoże tyle mieyscić się Mieszkańcow ile ich w tey połaci znalazł Jnwentarz R. 1680. to iest (Co do tego mieysca, gdzie teraz poszyduie JW. Koniuszy Litt:) czterech.

W tym mieyscu ma Sąd Nayiasnieyszy wiedzieć to; że Jnwentarzem 1680. R. pomienione dwa pierwsze place w prawey od Horodnicy do Rynku stronie tą przedzielone Ułeczką przechodzocą z tey Ulicy do Wileńskiey, a zatą Ułeczką zaczynaią się place teraz w dzierżeniu JW. Koniuszego będące w ieden spłycone; i minowszy dwa pierwszę, to iest *Grygiera Czeczkowicza*, *i Kononowicza*, Ułeczką odłączone; nastempuiące zatąż Ułeczką Jnwentarz Rewizorski R. 1680. tak opisuie.

Plac mieyski Piotrowskiego zabudowany.

Plac mieyski w dzierżeniu P. Matusewicza zabudowany.

Plac

Plac mieyski Michałowey Wdowy Zubrzyckiey.
Plac OO. Jezuitow na ktorym Będnarz mieszka.

O takowych zatym Placach w czasie Jnwentarza troyga Aktorstw upewniwszy się z Jnwentarza tegoż, że są, mieyskie, nie libertowane, rownie wiedząć i o tym że żadna nie zaszła Konstytucya od Praw mieyskich one uwalniaiąca, Zeyść dopiero porządkiem do tey wiadomości że JW. Koniuszy posiada ieden z nich beż żadnego Prawa.

Z komportacyi JW. Koniuszego taki iest na to dowod.

1678. ię 16. Maia dattnym a 1679. ię 16. Junij w Magdeburyi Grodzień: przyznanym wieczystym Prawem Zubrzyccy mieszczanie Grodzień: JP. Matusewiczom puł placu swego na tey Ulicy, i w tey połaci będącego zbyli.

1684. ię 20. Julij dattnym takimże Prawem rzeczeni Matusewiczowie Alexandrowiczowi Podkomorzemu Grodzień: plac cały swoy od Jana Plewki, pierwey nabyty, a puł placu posledniey od Zubrzyckich kupionego, sprzedali.

1684. ię 7. 7mbra dattnym a ię 25 Eorundem w Magdeburyi Grodzień: przyznanym Prawem wieczystym Michałowa Zubrzycka Wdowa, i Bracia iey Adamowiczowie dwa place między placami Eustachiego Alexandrowicza Podkomorz: Grodz: na teyże Ulicy Kałucińskiey położone, to iest, między iednym od Jezuitow, na ktorym Będnarz mieszkał, a drugim od Matusewiczow dostałemi, temuż Alexandrowiczowi zbyli.

Y tyle tylko co do tego mieysca złożył JW. Koniuszy przez Komportacyą Dokumentow; z ktorych gdy to iest widocznym, że idąc od Rynku, począwszy od placu *Jezuitow na ktorym Będnarz mieszkał*, na dwa tylko place to iest *Michałowey Wdowy*, *i Matusewicza* ma Prawa nabywcze, więc za temi placami, ieden ieszcze plac *po Piotrowskim* posiada beż prawnie, a to ten, co leży bokiem iednym do przechodniey Uleczki na Ulicę Wileń:

A o tym samże J. W. Koniuszy przekonywa naydokładniey, kiedy w zaprzysiężoney Komportacyi nie złożył na to nawet dowodu, iż by takowy plac po Piotrowskim graniczącemu z nim Matusewiczowi dostał się iakim kolwiek Prawem, a zatym i iemu—

Już tedy dwa place, to iest za Prawem, *od Matusewiczow* i za Prawem *od Michałowey Zubrzyckiey* są natury mieyskiey; Trzeci zas plac *po Piotrowskim* Aktorstwu Ratuszowemu należy.

Co do placow dwuch w ieden spłyconych na Ulicy Mostowey, a to razem z JW. Alexandrowiczem Marszałkiem Lidzkim

Te place są w położeniu takim, *Jeden* za placem Baranowiczowskim, i Uleczką poprzeczną przed placem Wołowicza Star: Niemoneyske: *Drugi* po bok placu Tropiąnskiego Miastu od XX. Karmelitow przysądzonego, *Oba* zas w lewey połaci Ulicy Mostowey.

Mieysce te całe, z czasem na dwa place rozdzielone opisane iest Rewizyą Przed-Uniową 1561. w prętach Sieli-

F bnych

bnych i ogrodowych pod póssessyą Mieszczan i Prawami mieyskiemi, pod tytułem.

Ulica wielka do Mostu &c. druga strona tey Ulicy.

Pominąwszy tedy pod tym tytułem Plac pierwszy zaczynaiący z miasta lewą tey Ulicy stronę — te są opisane osiadłoście.

Marcin Szczepko pręt Sielibny 1. i poł.
Mikitka Czybulicz pręt: Sielib. 2. i poł ogrod 1. i puł.
Chwiedzia Kupraszewa D. 2. d. 2.
Helena Dziemiankowa - - D. 6. d. 2. i puł.

Kombinuiąc tedy takową Rewizyą z gruntem, że niemasz w tym mieyscu, żadnego Placu wolnego, to iest dowodnym Czytać Rewizyą na Karcie. 24.

Jakoż poślednieyszy Inwentarz 1680. znalazł całe to mieysce pod Possessyą Kierdeia Marszałka Grodz: —

Niechay probuią Alexandrowiczowie Aktorstwo tych Placow sobie dostałe; Lecz gdy i z powyższych Rewizyow mieyskość tych Placow okazuie się i żadnym poślednieyszym prawem z pod Praw mieyskich nie są wyięte.

Więc pod Prawa i cieżary mieyskie koniecznie *należą* —

3tio. *Co do Placow na Ulicy Skalimanowskiey i Wileńskiey.*

W Pierwszey Ulicy Skolimanowskiey posiadaią J. WW. Alexandrowiczowie dwa Place idąc z Miasta w lewey stronie przedzielone placem pierwiey W. Jeleńskiego Sęd: Ziem: Mozyr: teraz JP. Bekiego, Czołem do Ulicy teyże Skolimanowskiey, tyłem do tyłow Placw Ulicy Złotarskiey prawey połaci.

W drugiey, to iest Wileń: posiadaią Plac w prawey z Miasta połaci między Placem Zyda Chaima, a Ułeczką do Rzeźnickiey przechodnią, tyłem do tyłu Placu niegdyś po *Piotrowskim* powyżey opisanego, położony, Kamienicą Zyda Zelika zaięty —

Na takowe Place nie komportowano Dokumentow dowodzących iżby one były wolne od Praw mieyskich, iakoż procz Rewizyi Przed-Uniowey, i Konstytucyi żaden inny bydźby nie mogł;

Lecz ani Rewizya Przed-Uniowa nie pisze w tym mieyscu placow bydź wolnemi, ani zaszła żadna libertuiąca Konstytucya; z przeciwka zaś dowodzi Miasto poźnieyszym nawet Inwentarzem natury mieyskiey Placow w tym mieyscu; ktory to Inwentarz R.

1680. Dattny czytać tit: *Ulica Skalimanowska y Ulica Wileńska.*

Kategorya 11sta. z JP. Tadeuszem Sędzią Ziem: Hieronimem Ex-Podstarostą Pttu: Grodzieńskiego Alexandrowiczami.

WW. Alexandrowiczowie Sędzia Ziem: i Ex-Postarosta Grod: w dwoch Ulicach posiadaią Place;

Wpier-

Wpierwszy Wileńskiey w prawey z rynku stronie, *Czołem* do Ulicy Wileń: tyłem do Kałucińskiey, *bokiem iednym* do placu Anisimowicza Goździarza *drugim* do JP. Olizarowicza—

Drugi Plac na Ulicy Podolskiey w prawey z Miasta połaci 4*ma.* Juryzdyczanami osiadły, z wielu Placow w ieden spłycony.

Co do pierwszego na Ulicy Wileńskiey.—

Nietylko mieyskie dowody, to iest Przed i Po-uniowa Rewizye ale nawet komportowane przez samychże WW. Alexandrowiczow Dokumenta okazuią, że Plac w tym mieyscu będący, z czasem na dwa, i więcey Placow dzielony, potym znowu w ieden spłycony; zawsze będąc mieyskiey natury, był pod Aktorstwem i possessyą Mieszczan. a w ostatku przeszedł do Imienia teraźnieyszych WW. Possessorow.

1659. d. 25. Marca daatnym Testamentem, Tomaszowa Łagowska Burm: Grodz: Synowi swemu Xiędzu Jezuicie Janowi Łagowskiemu puł Placu na Ulicy Wileń: czołem do niey, tyłem do Kałucińskiey zapisała—

1662. d. 1. Febr Dekret Woytowski Grodz: puł Placu pomienionego XX. Jezuitom przysądził.

Takowe puł Placu wespoł z przyległym placem Łukaszowey Szczesnowiczowey przez wspomniony powyżey Testament Łagowskiey za granicę iey placu wziętym possydowali ciągle Mieszczanie pod uległością Prawu Mieyskiemu.

Jakoż Rewizya 1680. Została te Place pod prawem mieyskim, i opisała possessyą mieszczan.

1717. d. 5. Julii między Janem, i Katarzyną z Łagowskich Sawiczami, a XX. Jezuitami Grodzień: w Magdeburyi Grod: ferowany, drugą połowę placu Łagowskiey przez Jezuitow pretextem dostałey pierwszey po X. Łagowskim zabraną, tymże Sawiczom przysądził.

1724. d. 7. Julii Takową placu połowę rzeczeni Sawiczowie Rozumowiczowi Burmistrzowi Grod: zbyli.

Po tych Rozumowiczach, w iedney połowie iak rownie, od XX. Jezuitow, w drugiey, iakim sposobem dostał się z czasem plac takowy do Imienia teraźnieyszych Possessorow, nie iest to wiadomym z ich dokumentow—

To tylko iest pewnym że Benedykt Alexandrowicz w Roku 1725. miał iakiś placyk obok połowy placu po Łagowskich; bo w tym Roku processował Sawiczow i Rozumowiczow o zaięcie więcey placu nad połowę.

1785. Zaniesiony Poss: takowy złożony przez WW. Alexandrowiczow

Nastempnie za Dekretem Assessor: R. 1744. iednym i 1751. drugim spor między Jezuitami, a Benedyktem Alexandrowiczem o Plac po Łagowskich do Sądu Kommissar: odsyłaiącym, stanął w Sądzie Kommissar: R. 1752. d. 17. Maia Dekret sadzący puł Placu Alexandrowiczowi, od ktorego Alexandrowicz zaappellował do Sądow Assessor: W. X. Lit.

Nadte Dokumenta, więcey nie złożyli Alexandrowiczowie; z ktorych gdy ieden tylko Kommissarski chociaż zaappellowany Dekret usprawiedliwia Aktorstwo teraźnieyszych Possessorow, ale on służy tylko na iedną połowę Placu niegdyś Łagowskiego, a na drugą gdy niemaią żadnego dowodu, więc ony posiadaią bezprawnie.

Z Własnych tedy Dokumentow Possessorow dowod zupełny że plac takowy pod Prawa mieyskie należy całkiem; a w połowie do Aktorstwa Ratuszowego przypada.

Na drugi Plac *na Ulicy Podolskiey* nie złożyli W.W. Alexandrowiczowie żadnych co do Aktorstwa Dokumentow, Miasto zaś dowodzi rewizyami swoiemi, iż wrzędzie opisanych onemi w tym mieyscu placow nielibertowanych, opisany iest i ten pod Prawem mieyskim; iuż tedy on pod też Prawa i ciężary Mieyskie należąc, należy razem do Aktostwa Ratuszowego.

Kategorya 12. z JWW. Niezabytowskiemi.

1mo. *Co do placu w lewey Stronie dwoch Ulic to iest Bernardyńskiey, alias z Rynku na Podol wychodzącey, i Dziemianowskiey*, iaśniey mowiąc, *na samym zwrocie z Bernardyńskiey na Dziemianowską.*

Ten plac w Rewizyi Przed-uniowey na karcie 14. tit: *Ulica Dziemianowska*, opisany iest w lewey stronie naypierwszy w słowach:

Dom Woytowski Matysa Jacyncza prętow Sielibnych 11. *Ogrodowych* 13. *i poł* widzieć rewizyą.

Po zeyściu Matysa był ten Plac w rożnych Aktorstwach; A (iakto opowiedaią komportowane przez Niezabytowskich Dokumenta) dostał się Xięży Farnym. Od tych R. 1627. d. 1. Maia zbyty Marcinowi Klimczewiczowi, ktory R. 1640. nabywszy od Hanusa Jordana przyległy do tegoż placu ogrod, zbył wszystko razem Kierdeiowi R. 1644. d. 15. 9bra Prawem wieczystym.

Koleią po rożnych Possessorach dostał się do Possessyi JWW. Niezabytowskich.

Otoż z tych samych Dokumentow Possessorskich, powyżey dattami wspomnionych przeświadczasię podległość placu tego Prawom Mieyskim.

Gdy bowiem Rewizya Przed-uniowa opisuie ten plac w Possessyi Mieszczanina, od Praw Mieyskich nieuwolniony, i poźnieysze złożone przez Niezabytowskich w datach 1627. i 1640. Prawa od Mieszczan przedażne wyświadczaią że tak miał zostać pod Prawem Mieyskim na zawsze, iak był pod nim dawniey.

On tedy przychodząc do Aktorstwa Stanu Szlacheckiego, nie przeszedł inaczey, tylko w naturze Mieyskiey, i pod Mieyskiemi Prawami.

A lu-

A lubo po zeyściu Władysława Kierdeia Pisarza Ziemskiego Grodzieńskiego, pierwszego z Szlachty tego placu Dziedzica, Jan Kazimierz, Tymiński obiowszy plac ten bezprawnie i possyduiąc czasu Rewizyi 1680. zaczął go przez mieszkaiących na nim Zydów nazywać licertowanym, w lat potym sześć to iest: R. 1686. od Bernardynów z legacyi iakby Kierdeiowskiey Aktorów plac takowy nabywaiąc nazwał ony libertowanym; Gdy iednak nie masz w Woluminie żadnym Prawa plac takowy libertuiącego ani Kierdeiowi, ani Bernardynóm, ani Tymińskiemu, ani pośledníeyszym Possessoróm.

Więs on od Praw Mieyskich bezprawnie, i samą tylko Stanu Szlacheckiego Possessyą oderwany, ma bydź zwrócony znowu pod też Prawa, i wszystkie ciężary Mieyskie.

2. *Co do Placu wprawey z Miasta połaci Ulicy Bernardińskiey, czołem donicy, tyłem do Ulicy Mostowey, między Ułeczką przechodnią z Ulicy Bernardyńskiey na Mostwą, amiędzy placem Zylińskiego Burmistrza.*

Ze Plac takowy iest mieyskim, dowodzą to Rewizye, że żadna na one Seymowa nie zaszła libertacya, dowodzą to *Volumina* Praw, wktórych niemasz naten Plac libertacyi, że zaś JJWW. Nie nabywawscy nie są placu tegoż Aktorami, przeświadczaią o tym własne ich Dokumenta z komportacyi Miastu kommunikowane.

Wiedzieć należy, że Placu takowego niegdyś Gibulan: byli Aktorami i Possessorami ieszcze przed R. 1680. i w tymże Roku czasu rewizyi Wawrzyniec, i Apollonia Gibulanka, Pawłowscy Mieszczanie, Cechmistrze Krawieccy; i plac takowy miał podłużny ciąg swóy od Ulicy Mostowey do Bernardyńskiey.

1680. Inwentarz czytać *Tit. Ulica Mostowa z Rynku lewa strona* w słowach: *Plac Mieyski Wawrzyńca Pawłowskiego zabudowany.*
Ci tedy Pawłowscy w R.

1691. Dnia 8. Marca przedzieliwszy wprzecz napół plac takowy; połowę onego wpołeżeniu *czołem* do Ulicy Moskowey, *atyłem* do drugiey pozostałey pod niemi połowy, Hrehoremu, i Ewie Niehrebeckim Krawcóm Grodzieńskim wieczyście zbyli; Od Niechrebickich zaś.

Roku 1698. Dnia 5. 8bra dattnym w Magdeburyi przyznanym Prawem nabył plac tenże, wtym samym położeniu Władysław Łaniewski Strażnik Smoleński; którego Sukcessorowie.

Roku 1712. Dnia 13. 8bra dattnym w Grodzie Słonimskim przyznanym Prawem wieczystym Baranowiczowi Strażnikowi Lit: sprzedali.

To ostatnie Prawo kończy przewlewki Aktorstwa pomienionego placu początkowie od Pawłowskich Niehrebeckim wyprzedanego.

G Zło-

Złożyli dopiero JJWW. Niezabytowscy wydane sobie w Roku 1761. Dnia 29. Marca od Baranowicza Prawo przedażne, które gdy nie zaszło nawięcey placów, iak tylko na dwa na Ulicy Dziemianowskiey położoney, a tym więcey gdy sam Baranowicz połowy tylko tego trzeciego placu będąc Aktorem, o tey nawet niewspomniał.
Więc hasłem tylko tego od Baranowicza Prawa zaiąwszy JJWW. Niezabytowscy drugi plac Baranowiczowski czołem do Ulicy Bernardyńskiey położony, przywłaszczyli tym niewolniey drugą onegoż połowę wychodzącą czołem do Ulicy Mostowey, a tak cały plac posiadaią bezprawnie, a ieszcze odrywaiąc ony od Praw Mieyskich.
Plac zatym takowy pod Prawa mieyskie i pod Aktorstwo Ratuszowe ma bydź zwróconym.

Kategorya 13. z PP. Bernardynkami Grodzieńskiemi

JPanny Bernardynki, posiadaią *naprzód*: Place między Ulicą Mostową na doł spadaiącą, a między obmurowaniem Klasztornym Place siedmio Domami Żydowskiemi o siadłe.
Powtóre: Posiadaią w tyle Klasztoru swego na Podsadziu, między placem niegdyś Ogińskich, potym Wolmera Marszałka Grodzieńskiego, a teraz JO. Xcia Kanclerza W. W. X. Lit: place trzema Juryzdyczanami osiadłe.
Potrzecie: posiadaią na brzegu gury przy rogu Klasztornego muru, i przy Zaułku od Zamku na Ulicę Mostową wychodzącym plac dwoma Juryzdyczanami osiadły.
Poczwarte: posiadaią między Uleczką podsadnią a międy Klasztorną gurą zdwóch stron koło obmurowania ogrodowego Klasztornego Place Domami iedenasto osiadłe.
Pod te cztery Juryzdyki dwudziesto trzema Domami osadzone, lubo PP. Bernardynki nabywszy Place razem z Funduszem od JW. Tyszkiewicza wówczas Pisarza W. X. Lit: R. 1619. a od Jerzego Seypiona w R. 1662. wyiednały Konstytucyą R. 1678. też Place od ciężarów tylko Mieyskich, i wszelkich stanowisk uwalniaiącą, iednak gdy Konstytucya 1764. Konwokacyina wszystkie Juryzdyki Duchowne, i Swieckie kassuiąc, Mieszkańców Chrześcian pod Juruzdykcyą Mieyską, a Zydów pod Starościńską oddała, a razem szynków po takowych prywatnych Domach Klasztarom mieć zakazała.
Zatym wedle wyroku pomienioney Konstyt: 1764. iako Juryzdyczanie natych placach mieszkaiący do Juryzdykcyi Mieyskiey należeć powinni, tak szynki w tych Domach pomimo zakaz Prawa założone, maią bydź na zawsze skassowane i zabronione.

Ka-

Kategorya 14. z XX. Bazylianam Byteńskiemi.

JXX. Bazylianie trzymaią Place wlewey idąc z Miasta Połaci, Ulicy Podolskiey położone, Karczmą wielką wiezdną, Dworem spichrzem i stayniami zabudowane.

Które place że possyduią Xięża bezprawnie, dowodzą to własne ichże Dokumenta.

Ze zaś Aktorstwu Miasta sądzić one należy, daie nato swóy wyrok Konstyt: 1764. Konwokacyina.

O tych Placach z Dokumentów strony taka *wiadomość*.

Halszka z Chreptowiczów Tryźnina Kuchmistrzowa Litt: była Aktorką tych placów Domem i spichrzem zabudowanych, oraz, Poddanemi wtenczas osadzonych; która kończąc życie R.

1634. Testamentem swoim tegoż R. Dnia 26. Apr: sporządzonym zobowiązała Horskiego Zięcia swoiego, aby on zabudowania natych placach będące sprzedawszy, sporządził Kielich Złoty z patyną, łyżkę, i lichtarzów srebrnych parę iedną do Cerkwi Byteńskiey, oraz apparat na Kapłana, i Dyakona.

Horski Zięć Tryźniny, i razem Kopeć syn iey zpierwszego Małżeństwa, Testamentu Matki swoiey exekwować nie mogąc (pewnie dla niemienia w Possessyi swoiey rzeczonego Domu Spichrza, i Poddanych) poudzielnemi od siebie do X. Starszego Byteńskiego pisanemi Listami na samychże Bazylianów pomienionego Testamentu exekucyą zdawszy, tym końcem odzyskać wspomnione place od Possessorów, i Domów na nich będących trzymać się Xiężom radzili.

Za temi tedy Listami XX. Bazylianie pomienione place z Domem, Szpichrzem i poddanem przed R. 1652. zaiąwszy, a w tym Roku z Somsiaduiącym wtenczas zniemi Przeździeckim Refferendarzem Lit: proceder w Ziemstwie Grodzieńskim o granicę tego placu rozpocząwszy, i Dekret nie stanny zyskawszy, dotąd possyduią; i iakby Dziedzice rozrządzaiąc się, place takowe Rożnym częściami podwodząc terragia wybieraią.

Lecz kiedy to iest widocznym, że; Tryźnina Kuchmistrzowa Lit: nie tylko placów takowych, ale nawet zabudowań na onych Testamentem swoim dla Bazylianów nie legowała, ale tylko po wyprzedaniu zabudowań z części Summy apparat wyżey opisany, Kościelny, sporządzić, i do Cerkwi Byteńskiey oddać zaliciła, zaś Bazylianóm choćby też w przypadku nieexekucyi Testamentu, na moment nawet possessyi, dopieroż Aktorstwa nieprzeznaczyła.

Więc possessya Bazylianów, chociaż Konstytucyą 1676. (co do nieważności legacyów) uprzedzaiąca, iest bezprawną, bo iest beż żadnego od nikogo zapisu, bo iest nawet bez pretextu.

Teraz co do Aktorstwa tych Placów Miastu należącego.

Gdy Konstytucya 1764. R. reassumuiąca Konstytucyą 1676. wszystkie zapisy legacyine na Kamienicę, Domy, i grunta po Miastach na rzecz Stanu Duchownego zaszłe, pokassowawszy, zwrot takowych Fundów Sukcessorom, a wprzypadku ich wygaśnienia, lub przez nich nie obeymowania, samym Miastóm przeznaczyła.

Jaka? tedy iest ważność Aktorstwa Bazylianów tych Placów, na które nietylko legacyinego, ale nawet żadnego nie złożyli dla siebie zapisu, i żadnego też nie maią.

Swiatła zatym, i konieczna konkluzya, że nie maiąc Prawa na rzecz, przy niey utrzymywać się dłużey nic powinni, ale zbliskiego podobieństwa ich possessyi i Aktorstwa do possessyi legacyiney; ma wziąść exekucyą swoią Konstytucya 1764. R. pisząca swóy wyrok w słowach:

„ Wszystkie Prawa a mianowicie Konstytucya 1676. 1678. „ reassumuiąc, ażeby Dobra Mieyskie nieruchome, iako „ *haereditas publica* Rzplitey, Kamienice, Dwory i Pa„ łace żadnym zapisóm, donacyóm, i Testamentowey „ dyspozycyi dla Duchowieństwa, i Klasztorów nie pod„ padały, waruiemy oraz *cujusvis Status Nobilis* & „ *Civilis* na kamienice Domy i grunta Mieyskie, żadnych „ Summ legacyi, i obligacyi dla Duchowieństwa wno„ sić, i one żadnym pretextem od stanu Swieckiego „ odrywać niepozwalamy, i owszem wcale zabraniamy, „ a Gdzieby takowe Summy przez Testamenta, legacye, „ donacye, na Kamienicach, Domach, placach, i grun„ tach Mieyskich po Konstyt: 1677. dla Stanu Ducho„ wnego wniesione, i opisane bydź się pokazały, tedy „ takowe legacye, & *cujuscunque tituli* donacye, i „ Summy za nieważne deklarowawszy, tychże Kamie„ nic, Dworów placów, i gruntów *Successoribus a in* „ *casu* nieobeymowania przez Suckcessorów, samym „ Miastom *liberam rehabitionem pravia* iednak *ad in*„ *stantiam Instigatoris Judicii civitatensis* do Sądu „ Mieyskiego *adcitatione hoc modo* stanowiemy, i or„ dynuiemy.

Otoż gdy Dziedziców takowych placów, to iest Sukcessorów Tryżniny iuż niemasz, bo przez cały ninieyszy kilkoletni proceder, ani się sami z swym Prawem odzywaią, ani ich Bazylianie znaleść nie mogąc, nie przypozwali.

Zatym place takowe wedle Prawa 1764. do Aktorstwa Miasta należą.

Zaś Xięża Bazylianie pretensyą swoią o apparat Kościelny na iednego Kapłana, i Dyakona wedle Testamentu Tryżniny R. 1634. sporządzonego, terragiami i innemi pożytkami przez półtora wieku partycypowanemi sami sobie iuż w kilkakroć nadgrodzili.

Ka-

Kategorya 15. z JX. Muczyńskim Proboszczem Grodzieńskim.

Posiada JX. Proboszcz w Mieście Grodnie Juryzdyki w Ulicach i na placach poniżey tu opisanych, iako to:

1mo. W lewey połaci Ulicy Plebańskiey, obopół końca Ulicy Ciasney z Ulicy Zamkowey, aż po Ulicę od Zydowskiey Szkolney po nadrowem Horodnicy idącą.

Takowy obremb w dwóch opisaniach Przed-uniowey Rewizyi znayduie się: iako to: na karcie 21. *Tit: Ulica Plebańska*, Gospodarzow 27. na karcie 19. *Ulica ciasna z Ulicy Wielkiey Zamkowey.*

2do. Juryzdykę przy Mogiłach Zydowskich nad rzeczką Horodnicą na wzgurzu po zaułek z Rynku Niemieckiego dziesięcio Gospodarzami osadzoną.

3tio. W lewey połaci zaułka z Ulicy Plebańskiey od Niemieckiego Rynku do Rzeczki Horodnicy na drogę Wileńską wychodzącego.

4to. W prawey połaci w Węgle Ulicy Plebańskiey w tyłach placow lewey połaci Ulicy Wileńskiey, i przy rogu tylnym Klasztoru XX. Dominikanow.

5to. Place w prawey połaci zaułka od Rynku Niemieckiego do Rzeczki Horodnicy, między placami Ludzi Wołpieńskich, a placami JOO. XX. Massalskich.

Te cztery Plebańskie teraz nader obszerne, licznemi domami zasiadłe Juryzdyki są pomienione Rewizyą Przed-uniową na kartach i w opisaniach nastempnych.

1mo. Na karcie 22. *Tit: druga strona Ulicy Plebań:* i nateyże karcie *place w Rynku Niemieckim.*

2do. Na karcie 23. *Tit: Ulica z Niemieckiego Rynku.*

Kiedy zaś tak wspomnionych powyżey opisaniach, iako te ż i wtych Przed-uniowa Rewizya nieopisuie żadnego placu, mianowicie Plebań: bydź wolnym, ani też żadna dotych mieysc niezaszła Konstytucya, a do tego gdy Konstytucya 1764. wwszystkie Juryzdyki pod Juryzdykcyą Mieyską poddała.

Zatym wszystkie wyżey pomienione wielką część Miasta składaiące JX. Muczeńskiego Juryzdyki, pod Prawa ciężary wspolne Mieyskie, i Juryzdykcyą należą.

Kategorya 16. z JWW. Xawerym, i Zoffią Chomińskiemi Woiewodami Witebskiemi, Ignacym Tyzenhauzem Starościcem Posolskim, Michałem, i Ludwiką, Pacami Starostami, Kowień: Sukcessorami zeszłego Tyzenhauza Podskarbiego Nadworn: W. X. Lit.

JWW. Sukcessorowie zeszłego Tyzenhauza Podſk: Nadw: W. X. Lit: posiadaią place wpierwszey części Rynku, bokiem iednym do Ulicy Wileń: *drugim* do Kamienicy JP. Bekiego, *Czołem* do Rynku, tyłem do boku Placu niegdyś Alexandrowicza Marszałka Lit: Karczmą wiezdną i Kamieniczką ze ſklepem zaięte.

Powtore: Posiadaią w czwartey części Rynku placu pod kamienicą *czołem* do Rynku, *tyłem* do boku Kamienicy JP. Andrzeykowicza, *bokiem iednym* do Kamienicy Kreybicha Kupca Grodzień: *drugim* do Ulicy Zamkowey.

Potrzecie: Posiadaią plac w lewey połaci Ulicy Rzeźnickiey *czołem* do niey, *tyłem* do boku placow JOO. XX. Massalſkich, *bokiem iednym* do Ulicy Skalimanowſkiey *drugim* do Złotarſkiey Karczmą wiezdną zabudowany.

Na te trzy mieysca będąc obowiązanymi JWW. Possessorowie złożyć Dokumenta, tak co do niepodległości onych Prawu Mieyſkiemu, iako też na Aktorſtwo, złożyli tylko na iedne, to iest: na Place w czwartey części Rynku przy Ulicy Zamkowey iako to:

1762. Dnia 15. Marca dattne w Metrykach W. X. Lit: przyznane Prawo od JW. Sosnowſkiego Pisarza W. X. Lit: JW. Michałowi Kniaziowi Massalſkiemu Kasztelanowi Wileńſkiemu wydane, wespoł z Intromissyą tegoż R. Dnia 8. Julij uczynioną.

1775. Dnia 30. Junij Kwit od JOX. Massalſkiego Biſkupa Wileń: JW. Tyzenhauzowi Podſk: Nadwor: Lit: z opłaconey za Kamienicę wtym mieyscu będącą, ſummy wydany.

Jak temi Dokumentami niemogą JWW. Possessorowie dowieść niepodległości Prawu Mieyſkiemu powyższych wszystkich placow, a nawet i tych, do ktorych ſą też Dokumanta stosowne, tak zprzeciwka Miasto probuie też place wszystkie bydź podległemi Prawom i ciężarom mieyſkim przez ſwoie Munimenta.

1561. Rewizya o pierwszym mieyſcu, gdzie teraz ku Rynkowi stoi Karczma tak piszę na karcie 3. Tit: pierwsza część Rynku.

Dom Mieyſki gościnny.

Taż Rewizyą mieysce drugie gdzie teraz Kamienica, tak opisuie na karcie 4. Tit: Czwarta część Rynku.

Du-

Dubrowina.
Misko Adamowicz.
Stanisław Adamowicz.
Mikołay Kurnicki.
Hrysyko Grandzicz.

Tak zaś całą część Czwartą Rynku opisuiąc żadnego w niey Placu nie ogłasza za wolny.

Taż Remizya. Co do Placu w mieyscu trzecim na Ulicy Rzeźnickiey, gdzie dopiero Karczma, opisuiąc wszystkie w lewey połaci tey Ulicy Place, żadnego z nich bydź wolnym, ani Ziemiańskim nie wyszczegulnia; w Dowod widzieć tą Rewizyą na Karcie 8. i 9. pod tytułem *Ulica Mirśnicka teraz* Rzeźnicka *druga strona tey Ulicy.*

Po tey Rewizyi wszystkie te mieysca za podległe Prawu mieyskiemu podaiącey nie zaszła żadna Seymowa na one libertacya —

Ani też Konstt: 1662. Volu. 4. fol: 903. Imieniowi Massalskich służąca nie może nadawać tym Placom libertacyi nie będąc stosowną do mieysca, bo ona zaszła na Kamieniczkę w trzeciey części Rynku, gdzie teraz Pałac J. OO. XX. Radziwiłłow; Nie będąc powtore stosowną do czasu bo ona w R. 1662. dla Massalskiego stanęła, Possessya zaś Massalskich w iednym z tych mieysc, to iest w czwartey Części Rynku wzięła początek w R. 1762. wedle świadectwa Prawa od Sosnowskiego Pisasza Litt: Massalskiemu Kasztell: Wileń: danego.

Teraz przekonanie o tym; że pomienione Place będąc natury mieyskiey, razem należą do Aktorstwa Ratuszowego.

Powyższe Dokumenta tak bliską dattę noszące nie są zdolne wyprobować pewne J. WW. Possessorow na te Place Aktorstwo a to dla tego, że niemasz dowodu od kogo? i iakim Prawem? Sosnowski Jurysdattor Massalskich nabył takowe Place w czwartey części Rynku —

Gdy zaś na drugie Place, to iest w pierwszey części Rynku i na ulicy Rzeźnickiey żadnych J. WW. Possessorowie nie złożyli dowodow, a Konportacyą takową zaprzysięgli. Więc iak co do pierwszego mieysca niedostateczne Dokumenta, bardziey przywłaszczenie i uzurpacyą probuiące, dowodzą zamitrężone tylko nie zaś wybyte Komu Miasta; Aktorstwo; tak co do drugich mieysc dwoch, gdy zaprzysiężona Komportacya nie przynosi upewnienia, i dowodu na Aktorstwo Possessorow, tym samym nie zaprzecza bynaymniey Aktorstwu Miasta.

Nadto ieszcze; Jedne z tych Placow, to iest; *Wpierwszey części Rynku* Karczmą, i Kamieniczką ze Sklepem zaięte, że od dawna do Ratusza należą, dowodzi naypierwiey Miasto powyższemi wyrazami Rewizyi, ktore są takie;

Dom Mieyski Gościnny —

Dowodzi po wtore Przywileiem Krola Stefana— R. 1579. Miastu Grodnowi wydanym; przez N. Władysława 1633. R. konfirmowanym, *tandem* przez Dekret oczewisty Assessorski R. 1775. ferowany appprbowanym, ktory z Metryk W. X. Lit: wyięty, *produkuie się* —

Te dowody, przeciwko ktorym nic mocnieyszego ze strony Possessorow bydź nie może, gdy są dostateczne do przekonania że pomienione wszystkie Place będąc natury Mieyskiey, razem do Aktorstwa Ratuszowego należą.

Zatym, sama sprawiedliwość taką do Sądu za Miastem niesie konkluzyę;-

Ażeby po uznaniu tych wszystkich Placow za podległe Prawom Mieyskim, i za własne Ratuszowe; Karczmę *Wpierwszey części Rynku* na części Placu tegoż zabudowaną, oraz Karczmę na placu *w Ulicy Rzeźnickiey* za zaległe terragia z placami Miastu przysądziwszy; tak *w pierwszey części Rynku* placu resztę, iako też cały obremb w czwartey części Rynku Kamienicami zaięte, pod władzę Magistratu w ustanowieniu z tych Placow Czynszu wedle Dekretu w R. 1775. W Assessoryi zapadłego; poddać.

Kategorya 17*sta*. z Jmć Panami Ignacym, i ſamą z Wołkowickich Rymszami Podſtolicami Nowogrodzkiemi.

J. PP. Rymszowie posiadaią we Wsi *Dziechciarach* teraz Włok 4. gruntu natury mieyskiey, — Ktore to Włoki od czasu naydawnieyszego Mieyskie, opisała Mieyskiemi Rewizya Przed-Uniowa R.

1561. na Karcie 55. pod tytułem *Sioło Dziechciary*.

Uprzedzaiący daleko tą Rewizyą Przywiley Krolowy Bony R. 1549. Miastu Grodnowi dany, oczewistym Dekretem Assessorskim 1775. R. d. 15. Febr: zapadłym utwierdzony zobowiązał wszystkich grunta Mieyskie possyduiących Szlachty do pewney z onych Miastu opłaty, i do znoszenia wszelkich wspolnych z Miastem ciężarow.

A nadto, wspomniony oczewisty Dekret Assessorski mocą Przywileiow Miastu Grodnowi służących utwierdził Magistratowi wolność dyspartymentowania Składanek na wszystkich w mieście, i za Miastem grunta Mieyskie trzymaiących.

Wszyscy Poprzednicy Rymszow znaiąc ten naturalny względem gruntu obowiązek, pełnili ony, i opłatę importowali do Miasta —

Dowod

Dowod na to złożyli samiż Rymszowie Komportuiąc fascykuł Kwitow z opłaty Mieyskiego podatku Poprzednikom swoim od Miasta powydawanych; Ktore Kwity winni są produkować na Sądzie dopiero.

Kiedy zatym JPP. Rymszowie nabywszy grunta mieyskie z obowiązkiem opłaty do Miasta teyże opłaty nie wnoszą; a wydobyć z pod mieyskości tychże gruntow niczym nie mogą —

Więc prozba przeciwko Im; ażeby z tych włok Prawom mieyskim uległych zatrzymaną importancyą od daty ostatniego Kwitu, to iest od R. 1776. za Rok każdy po tynfow 14. i szostakow 2. opłacili; a na daley z pod Dyspartymentu Dekretem oczewistym Assessor: R. 1775. d. 15. Febr: zaszłym Magistratowi czynić nakazanego, ażeby nie wyłamywali się; a to pod utratą pomienionych Włok za odłożeniem przez Miasto Summy, iaką na ich kupno wydali —

§ §.

Po takim przełożeniu rzeczy Kategoryami w porządku Kognicyi Praw Possessorskich do Sądu ptzyniesionemi, kończy się Głos Produktowy od Miasta —

Na *Prozbach*

1mo. Ażeby Place wszystkie powyszym tłomaczeniem Mieyskiemi dowiedzione, pod Prawa, i ciężary mieyskie były Sądzone.

2do. Ażeby posiadane beż Prawa, do Aktorstwa Miasta były oddane.

3tio. Aby tak z tymi Possessorami, z ktoremi rzecz była teraz do ich Praw, iako też z dalszymi w Sprawie będącymi Kommissya decydowaną była.

4to. O nakazanie demappacyi całego Miasta z wyszczegulnieniem każdego Possessora, i wielości Placu pod nim będącego, oraz z dystynkcyą Placow libertowanych, od nie libertowanych.